

Hradec Králové 5.4.2023

Dle rozdělovníku

Č. j.: MZP/2023/550/448-He

Sp. zn.: ZN/MZP/2023/550/17

Vrácení dokumentace vlivů záměru na životní prostředí - „BOME“

Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy VI Hradec Králové (dále jen „ministerstvo“), podle ustanovení § 8 odst. 5 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), **vrací oznamovateli (BOME, s.r.o., Parkány 550, 391 65 Bechyně) k dopracování dokumentaci vlivů záměru na ŽP:**

Stabilizace odpadů BOME – Chvaletice v areálu Galmet

Trade, s.r.o. (dále jen „BOME“).

Záměrem oznamovatele je provoz zařízení pro stabilizaci odpadní rtuti na sulfid rtuťnatý.

Dotčené územní samosprávné celky (Pardubický kraj a město Chvaletice) ministerstvo žádá ve smyslu § 16 odst. 2 zákona o neprodlené zveřejnění informace o vrácení dokumentace na úřední desce. Doba zveřejnění je podle ust. § 16 odst. 2 zákona nejméně 15 dnů.

Ministerstvo zároveň žádá o vyzoomění o dni vyvěšení informace o vrácení dokumentace na úřední desce.

Dokumentace se vrací k přepracování mj. na základě doporučení zpracovatele posudku Ing. Petra Pozděny, které se týká nesledujících okruhů:

Problematika kapacity záměru a dočasného uložení odpadní rtuti

1. V kapitole B.I.2 dokumentace EIA uvádí: „*Maximální okamžitá kapacita odpadů v zařízení (včetně skladu rtuti): 49,5 tun*“. Tato informace neodpovídá dřívějším zjištěním správních úřadů, aktuální situaci v místě záměru (ověřeno fyzickou návštěvou lokality dne 21. 3. 2023), ale je i v rozporu s údaji uvedenými v dokumentaci EIA.

Konkrétně:

a) Na internetových stránkách ČIŽP (<https://www.cizp.cz/aktuality/firma-70-tun-odpadni-rtuti-pro-ucely-testovani-neobhajila>) byla v listopadu 2022 zveřejněna zpráva, že je v areálu skladováno více jak 70 tun odpadní rtuti. Aktuální situace koresponduje se zjištěním správních úřadů.

b) V rozporu s údaji v kapitole B.I.2 je dále tabulka č. 1 dokumentace EIA kde je uvedeno, že maximální skladované množství pro rtuť je 49,9 tuny a pro siričkatý 58 tun. V obou případech se jedná o nebezpečný odpad, který je nebo bude skladován v zařízení.

2. V kapitole B.II.3 dokumentace EIA je popsána doprava odpadů do zařízení a dále je uveden podrobný legislativní soupis požadavků vztahující se k nakládání s odpadní rtuť. Dále je uveden obrázek č. 11 Výkresová dokumentace skladu nebezpečných odpadů. Pod obrázkem je uvedeno, že záměr splňuje požadavky pro dočasné uložení odpadní rtuti. Jedná se o nedostatečný popis, kdy je reálně již nyní na lokalitě skladováno větší množství odpadní rtuti, než předpokládá dokumentace EIA a zároveň stávající stav dočasného skladování rtuti nespĺňuje platnou legislativu. Vzhledem k výše uvedenému je nezbytné v dokumentaci EIA popsat současný stav v místě záměru a věrohodně doložit splnění všech požadavků stanovených ve vyhlášce č. 273/2021 Sb., o podrobnostech k nakládání s odpady, přílohy č. 47, části C.

Problematika nestandardních stavů

3. Kapitola D.II je vypracována zcela nedostatečně a po věcné, ale i obsahové stránce neodpovídá hodnocenému záměru. Při přepracování této kapitoly je nezbytné věnovat zvýšenou pozornost konkrétním možným havarijním stavům na zařízení a prevenci a eliminaci jednotlivých rizik nestandardních stavů. Zejména detailně popsat jednotlivé zachytivé a havarijní jímky a doložit, zda zajistí případný havarijní únik. Mimo jiné doplnit, jakým způsobem je zabezpečeno nepřetečení (vyprazdňování) havarijní jímky 1,5 m³ v době dlouhotrvajících dešťových srážek.

4. Je nezbytné zařazení schváleného plánu pro případy havárie (vodohospodářský havarijní plán) mezi přílohy dokumentace EIA.

5. Rizika havárií jsou popsány v dokumentaci EIA ve dvou kapitolách, konkrétně v B.III.4.4 a D.II. V souladu se závazným obsahem přílohy č. 4 zákona č. 100/2011 Sb. Je vhodnější uvést popis rizik havárií v jedné kapitole, konkrétně v kapitole D.II.

Problematika údajů o záměru

6. Opravit, případně vysvětlit, zda bude zařízení umístěno v kovovém kontejneru (viz kapitola B.I.6 dokumentace EIA) nebo zda bude zastřešené a otevřené, jak dokládá fotodokumentace technologie na obr. č. 7.

7. V kapitole B.I. 6 dokumentace EIA absentuje technologické schéma dokládající tvrzení, že do uhlíkového filtru je svedeno odvětrání všech reakčních nádrží celého systému, a že je celý systém uzavřený a těsný z hlediska fugitivních emisí. Dále je nezbytné doplnit podrobný popis manipulace se všemi vstupy a výstupy z technologie včetně popisu způsobu dávkování všech vstupů do technologie.

8. V kapitole B.II. 3 dokumentace EIA je uvedeno maximální skladované množství sirníku rtuťnatého 58 tun. Doplnit, kde bude toto množství skladováno před odvozem ke konečnému odstranění. (pozn. ministerstva: není zřejmé jak zpracovatel dokumentace došel k tomuto množství, když z 1,5 tuny HG vzniknou cca 2 tuny HgS. Pak z 50 tun Hg vznikne cca 66 tun HgS).

Dle kapitoly B.I.9 dokumentace EIA nepředpokládá územní ani stavební řízení. V této souvislosti aktualizovat a doplnit obr. č. 11, tak aby odpovídal současnému a předpokládanému budoucímu stavu např. zákres umístění technologie, skladu vyrobeného sulfidu rtuťnatého, nový přejezdový betonový práh s asfaltovým povrchem v celém prostoru výjezdu.

Problematika předpokládaných vlivů

10. Vysvětlit případně opravit v kapitolách D.I.1 a G dokumentace EIA tvrzení, že dojde ke snížení imisní zátěže v porovnání se současným stavem.

11. Vysvětlit, případně opravit v kapitole D.I.4 dokumentace EIA tvrzení, že „V rámci projektové přípravy záměru bude navrženo umístění vpustí dešťové kanalizace s ohledem na dodržení jejich minimální vzdálenosti od objektů, ve kterých se nakládá se závadnými látkami (v souladu s technickými normami a předpisy).“

Formální připomínky k předložené dokumentaci

12. Předložená dokumentace nemá žádné číslování stran, což značně komplikuje přehlednost celého dokumentu.

13. V kapitole B.I.1 dokumentace EIA je uvedeno nesprávné zařazení bodu 53 do kategorie II. Dále je v navazující kapitole uveden předpoklad zpracování v roce 2022, i když byla dokumentace EIA dokončena v prosinci 2022. V kapitole B.I.4 dokumentace EIA opravit, případně vysvětlit, zda se počítá s ukončením provozu od 1. 7. 2023.

14. Doplnit chybějící kapitoly B.II.5, B.III.5, doplnit chybějící údaje v kapitole A, a dále opravit označení kapitol C.II.3, které je použito dvakrát pro dvě odlišné kapitoly.

Přepracovaná dokumentace vlivů záměru na ŽP musí zohledňovat rovněž veškeré relevantní připomínky a požadavky obsažené ve vyjádřeních k dokumentaci EIA :

1) Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Hradec Králové (dále jen „ČIŽP“)

Z hlediska ochrany ovzduší: Nevyjmenovaným stacionárním bodovým zdrojem znečišťování ovzduší je kompaktní automatizované zařízení „kontejnerového“ typu obsahující technologii stabilizace rtuti. Stabilizace rtuti je založena na srážení kovové Hg v prostředí xylenu kapalnou

sírou na nerozpustný HgS dispergovaný v inertní solidifikační složce při zvýšené teplotě. Celý systém technologie stabilizace rtuti je konstruován jako uzavřený. Zařízení není vybaveno odtahovým ventilátorem. Odvětrání všech reakčních nádrží celého systému je svedeno do filtru s aktivním uhlím v horní části technologie. Průtok odvětrání je dán rychlostí plnění/odvětrání nádrží a reaktorů při provozu technologie. Vzhledem ke konstrukci technologie se nepředpokládá únik reakčních činidel do ovzduší. Použité organické rozpouštědlo je po ochlazení a kondenzaci zařízení vraceno zpět do reakce. Případné stopové úniky jsou zachyceny na filtru s aktivním uhlím. (Po zpracování nadbytečného množství Hg z území ČR (2023 - 2024) má být zařízení převezeno mimo ČR k dalšímu využití).

Účinnost záhytu případných emisí Hg, SO₂, toluenu, ethanolu, acetonu byla ověřena technickým měřením emisí na odvětrávání z filtru s aktivním uhlím: (Protokol č. 484/2021 - technické měření emisí, EMPLA AG spol. s r.o.).

Protokol č. 484/2021 EMPLA ani dokumentace neuvádějí použití ventilátoru ze zařízení do filtru s aktivním uhlím. Při absenci nuceného odvětrání ventilátorem dochází ke změnám průchodu vzduchu způsobených především teplotním gradientem, pohybem elektromotorů a pohybem hladin při čerpání. Protokol č. 484/2021 - technické měření emisí, EMPLA AG spol. s r.o. uvádí průtok vzduchu na výstupu filtru s aktivním uhlím pouze 1 m³ za 24 hodin (?) - věrohodnost tohoto údaje nelze ověřit. Zjištěné koncentrace a především hmotnostní toky škodlivin (Hg, SO₂, toluen, etanol, aceton) na výstupu jsou nejen z důvodu minimálního pohybu vzduchu zanedbatelné.

Podle popisu v Dokumentaci v části B.1.6. „Základní popis technologie“ má být zařízení umístěno v „kovovém kontejneru“....

Podle obr. č. 6 a č. 7 a popisu v dokumentaci „kovové kontejnery“ mají sloužit jako sklad nebezpečných odpadů. Pokud za „Zařízení“ umístěné pod přístřeškem částečně zakrytým boční plachtou vpravo od kontejnerů nebezpečných odpadů na obr. 7 považuje ČIŽP celou výše popsanou technologii na obr. 6, tato není umístěna v „kovovém kontejneru“ a nedá se hovořit o „uzavřeném systému technologie“ z hlediska zabezpečeného přístupu (denně mají být zpracovány stovky kg rtuti). Současné zakrytí zařízení pouze plachtou dle názoru inspekce nezajistí bezpečnost provozu z hlediska přístupu osob - např. přístup k zásobníku rtuti (5) a záchytné vaně rtuti (6) nebo k zásobníku xylenu (A), viz obr. 6.

Pokud má být splněno tvrzení Dokumentace „Do Uhlíkového filtru je svedeno odvětrání všech reakčních nádrží celého systému. Celý systém je konstruován jako uzavřený“ mělo by být zařízení umístěno v uzavřeném objektu nejlépe v samostatném kontejneru (systém dvojí obálky).

Z hlediska odpadového hospodářství : zejména s ohledem na předchozí inspekční činnost v předmětném zařízení, upozorňuje ČIŽP na povinnost stanovenou ve vyhlášce č. 273/2021 Sb., příloze č. 47, části C, která obsahuje požadavky, které musí být splněny při dočasném uložení odpadní rtuti, a to: „Kontejnery se skladují ve sběrných nádržích s vhodným povrchem bez prasklin a štěrbin a nepropustným pro kovovou rtuť, se zadržovacím objemem odpovídajícím množství skladované rtuti.“ ČIŽP nemá v tuto chvíli informaci o úpravách na předmětném zařízení oproti kontrolovanému stavu, kterými by byla tato povinnost splněna.

Dále není ČIŽP zcela jasné, proč je v předkládané dokumentaci uváděna maximální okamžitá kapacita odpadů v zařízení (včetně skladu rtuti) „pouze“ 49,5 tun, když kontrolou ČIŽP bylo zjištěno, že v předmětném zařízení v režimu „výzkumu a vývoje“ bylo naskladněno cca 70 tun odpadní Hg.

2) Město Chvaletice

Město Chvaletice v pozici dotčeného územního samosprávného celku, na jehož katastrálním území má být zamýšlený záměr společnosti BOME realizován, dospělo k závěru, že s dokumentací nemůže souhlasit. Předkládanou dokumentaci nelze považovat za řádně zpracovanou, když je svým obsahem zcela totožná s původní dokumentací, která byla napadána v již dřívějším řízení.

Dokumentace je vnitřně rozporná. Stejně jako původní dokumentace, tak i nyní předkládaná dokumentace (konkrétně kapitola G - Všeobecně srozumitelné shrnutí netechnického charakteru) ve vztahu k vlivu na zdraví obyvatel uvádí, že: *„Na základě modelových výstupů rozptylové studie a hlukové studie byl vyhodnocen vliv znečišťujících látek v ovzduší na veřejné zdraví autorizovanou osobou. Vypočtené roční imisní příspěvky uvedených škodlivin významně neovlivní stávající průměrnou míru znečištění ovzduší prašným aerosolem v zájmové lokalitě a ani s tím související úroveň účinků na zdraví. V porovnání se současnou situací dojde ke snížení imisní zátěže.“*

Souhrnný závěr obsahující informaci o tom, že v porovnání se současnou situací dojde ke snížení imisní zátěže, je naprostým opakem informací obsažených v kapitole D - Údaje o vlivech záměru na obyvatelstvo a na životní prostředí.

Tatáž dokumentace ve zmíněné kapitole D uvádí, že v případě jednotlivých látek dojde ke zvýšení imisních příspěvků těchto látek (a nikoli tedy v závěru zmiňovanému snížení), jak je patrné z níže uvedených výňatků kapitoly D dokumentace:

„Hodnoty ročních příspěvků suspendovaných částic frakce PM_{2,5} se předpokládají v úrovni do 0,00006 µg/m³ ve stávající situaci a do 0,00007 µg/m³ po realizaci záměru. [...] Podle rozptylové studie lze očekávat příspěvky oxidu dusičitého z posuzovaného provozu k průměrným ročním imisním koncentracím v obytné zástavbě do 0,0000037 µg/m³ ve stávajícím stavu a do 0,0000264 µg/m³ při provozu záměru. [...] Imisní příspěvek k denní koncentraci oxidu siřičitého k denní koncentraci oxidu siřičitého ze záměru se předpokládá do předpokládá do 0,00000016 µg/m³. [...] Hodnoty ročních imisních příspěvků benzenu v obytné zástavbě se pohybují v úrovni do 0,000000028 µg/m³ při stávajícím provozu a do 0,000000338 µg/m³ po realizaci záměru. [...] Roční imisní příspěvky benzo(a)pyrenu se předpokládají do 0,000000026 ng/m³ ve stávající situaci a do 0,000000038 ng/m³ po realizaci záměru.“

Jak tedy vyplývá z výše citovaných částí kapitoly D dokumentace, na základě rozptylové studie (resp. výstupů imisního disperzního modelu SYMOS) lze očekávat navýšení příspěvků jednotlivých látek a částic do ovzduší, čímž dojde ke zvýšení imisní zátěže v posuzované oblasti a nikoli k jejímu snížení, jak zcela opačně a naprosto nelogicky uvádí dokumentace ve své závěrečné kapitole G.

Došlo k převzetí chybných údajů (zřejmě) z jiné dokumentace.

Jak vyplývá z informace o zveřejnění dokumentace vlivů záměru na životní prostředí a zejména pak ze samotné dokumentace, předmětem záměru společnosti BOME je provozovat na katastrálním území města Chvaletice zařízení pro přeměnu rtuti na nerozpustný a stabilní sulfid rtuťnatý, přičemž tento plánovaný záměr lze podle jeho charakteru zařadit dle přílohy č. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí do kategorie II oddíl 53 – Zařízení k odstraňování nebo využívání nebezpečných odpadů spalováním, fyzikálně-chemickou úpravou nebo skládkováním.

Předmět záměru společnosti BOME je tedy jasně dán – provozování zařízení ke sběru, skladování a k přeměně rtuti. Zpracovatel dokumentace (tj. výše uvedená společnost EMPLA AG spol. s r.o.) však v rámci dokumentace pro město zcela nesrozumitelně pojednává o provozování chovu drůbeže.

V kapitole D. II. (Charakteristika rizik pro veřejné zdraví, kulturní dědictví a životní prostředí při možných nehodách, katastrofách a nestandardních stavech a předpokládaných významných vlivů z nich plynoucích) je totiž uvedeno: *„Provozování chovu drůbeže nevykazuje mimořádná rizika pro zaměstnance, obyvatele v okolí ani životní prostředí.“*

Město je sice přesvědčeno, že záměrem společnost BOME není vedle provozování zařízení pro přeměnu rtuti, její sběr a skladování ještě provozování chovu drůbeže, citované však dle názoru města zakládá oprávněné pochybnosti o správnosti a srozumitelnosti celé dokumentace, když není zcela jasné, co tedy skutečně bylo předmětem zkoumání zpracovatele dokumentace a zda vůbec došlo k posouzení rizik pro veřejné zdraví, kulturní dědictví a životní prostředí při možných nehodách a nestandardních stavech a předpokládaných vlivů z nich plynoucích, jak zákon o posuzování vlivů na životní prostředí výslovně stanoví.

V dokumentaci absentují povinné údaje.

Ust. § 6 odst. 1 zákona stanoví: *„Nejde-li o postup podle § 6 odst. 3, zajistí oznamovatel na základě oznámení, vyjádření k oznámení podle § 6 odst. 6 a odůvodněného písemného závěru podle § 7 odst. 5 zpracování dokumentace osobou k tomu oprávněnou podle § 19, a to v listinné podobě v počtu vyhotovení stanoveném dohodou s příslušným úřadem a v elektronické podobě. Náležitosti dokumentace jsou uvedeny v příloze č. 4 k tomuto zákonu; dokumentace se zpracovává se zohledněním současného stavu poznatků a metod posuzování a případných výsledků jiných environmentálních hodnocení podle příslušných právních předpisů.“*

Příloha č. 4 zákona přitom pro bod 4. části A – ÚDAJE O OZNAMOVATELI stanoví, že součástí dokumentace musí být mj. *„Jméno, příjmení, bydliště a telefon oprávněného zástupce oznamovatele“* – nyní posuzovaná dokumentace ale bydliště oprávněné osoby neobsahuje, ačkoli to zákon (resp. jeho příloha č. 4) vyžaduje, přičemž uvedeny jsou dvě osoby a jen v případě pana Ing. Michala Provazníka, CSc., vyplývá jeho oprávnění jednat za společnost BOME jakožto oznamovatele z údajů obsažených v obchodním rejstříku (oprávnění pana Tomáše Vymazala jednat za společnost z žádného z předložených dokumentů jakož ani z veřejně dostupných informací nevyplývá).

Dále v rámci části B – ÚDAJE O ZÁMĚRU, čl. II. by měla dokumentace v souladu s přílohou č. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí obsahovat *„Údaje o vstupech (zejména pro výstavbu a provoz) 5. Biologická rozmanitost 6. Nároky na dopravní a jinou infrastrukturu (například potřeba souvisejících staveb)“*.

Ani ve vztahu k výše citované části přílohy č. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí nebyly zákonné podmínky dodrženy, neboť v rámci kapitoly B. II. 5. dokumentace jsou posuzovány nároky na dopravní a jinou infrastrukturu (ačkoli by mělo být předmětem této kapitoly posouzení biologické rozmanitosti a nároky na dopravní a jinou infrastrukturu by měly být posuzovány v rámci kapitoly B.II. 6.), přičemž posouzení biologické rozmanitosti zcela chybí, a to opět v rozporu se zákonem.

Přepracovanou dokumentaci s vypořádáním připomínek požaduje výše nadepsané ministerstvo zaslat v počtu dvou paré + 1 x elektronickou formu.

Ing. Libor Hejduk
ředitel odboru výkonu státní správy VI
podepsáno elektronicky

Příloha: obdržená vyjádření

Rozdělovník :

Dotčené územní samosprávné celky:

- 1) Pardubický kraj
- 2) Město Chvaletice

Dotčené správní úřady:

- 1) Krajský úřad Pardubického kraje
- 2) ČIŽP OI Hradec Králové
- 3) KHS Pardubického kraje
- 4) KHS Královéhradeckého kraje

Oznamovatel:

BOME, s.r.o. Parkány 550 391 65 Bechyně

Zpracovatel dokumentace:

Ing. Vladimír Plachý EMPLA AG spol. s r.o. Za Škodovkou 305,503 11 Hradec Králové

Na vědomí:

Ing. Petr Pozděna, Lonkova 470, 530 09 Pardubice